

DE JUISTE BEER VOOR ELK BEDRIJF

Hoe representatief is de fokwaardeschatting van eindberen op de selectiemesterijen voor de productie van vleesvarkens op praktijkbedrijven? Een IWT-onderzoeksproject van de KU Leuven en het ILVO buigt zich over deze vraag. – Naar: ILVO, KU Leuven, PVL & WVS

In *Management&Techniek* 15 van 5 september meldden we reeds dat er geen verschil zit in de rangschikking van beren afgetest op geconcentreerde voeders (zoals in de selectiemesterijen) en de voeders gebruikt in de praktijk. In een tweede luik van het onderzoek willen we nagaan in welke mate de rangschikking van eindberen verandert wanneer de varkens worden afgemest in verschillende omgevingen en binnen een verschillend

management. In een latere fase is het de bedoeling om te onderzoeken in hoeverre bedrijfsspecifieke gegevens de betrouwbaarheid van de fokwaardeschatting kunnen verhogen.

Belang van omgeving op de fokwaardeschatting

Bij dit experiment werden 5 beren (zie tabel 1) ingezet op 3 zeugenbedrijven, namelijk Bocholt, Lovenjoel en een prak-

tijkbedrijf. De biggen die werden geboren op het praktijkbedrijf werden afgemest in de stallen van het ILVO in Scheldewindeke en Rumbek. Op het ILVO werden de varkens ingedeeld in 2 groepen die werden afgemest op verschillende voeders: een voeder met een hoog (H) en een voeder met een laag (L) energie- en eiwitgehalte. De resultaten van deze groepen worden in het artikel apart gerapporteerd (ILVO-H en ILVO-L). In totaal volgden we 1157 nakomelingen op als vleesvarkens onder 6 omstandigheden. De beren werden gekozen op basis van hun uiteenlopende indexen. Er werd geselecteerd voor 2 eliteberen (geel en wit), één sterbeer (rood) en 2 testberen (blauw en groen).

De verschillen tussen de proefbedrijven zitten in diverse factoren: zeugenlijn, voeder, stal, geslacht ... Op die manier

Tabel 1 Fokwaarden van de beren ingezet in de proef

Beer	Dagelijkse groei	Voederconversie	Slachtkwaliteit	Globale Index
Blauw	35	60	-23,1	75,1
Geel	57	-232	-7	124
Groen	-47	281	10,9	80,2
Rood	-2	101	19,3	109
Wit	-27	-42	20,6	121

probeerden we uiteenlopende omstandigheden te creëren waarin we de prestaties van de nakomelingen nagingen.

De zeugenlijnen die voorkomen op het zeugenbedrijf en de proefbedrijven zijn: BN (Bocholt), Hypor (Lovenjoel) en Topigs 20 (praktijkbedrijf). De BN-zeugen uit Bocholt waren de laatste actieve BN-zeugen op deze locatie. Na deze proef schakelde men over naar de Topigs 20-lijn.

In Bocholt, Lovenjoel en ILVO-L werden de varkens gevoederd in 3 fasen met vergelijkbare eiwit- en energiegehaltes. De varkens in Rumbeke en Scheldewindeke kregen tweefasenvoeder. De eiwit- en energiegehaltes waren vergelijkbaar met het driefasenvoeder in ILVO-H.

De eerste zeugen voor dit experiment werden geïnsemineerd in januari 2012 en de laatste slachtingen gebeurden in mei 2013.

Groei van vleesvarkens

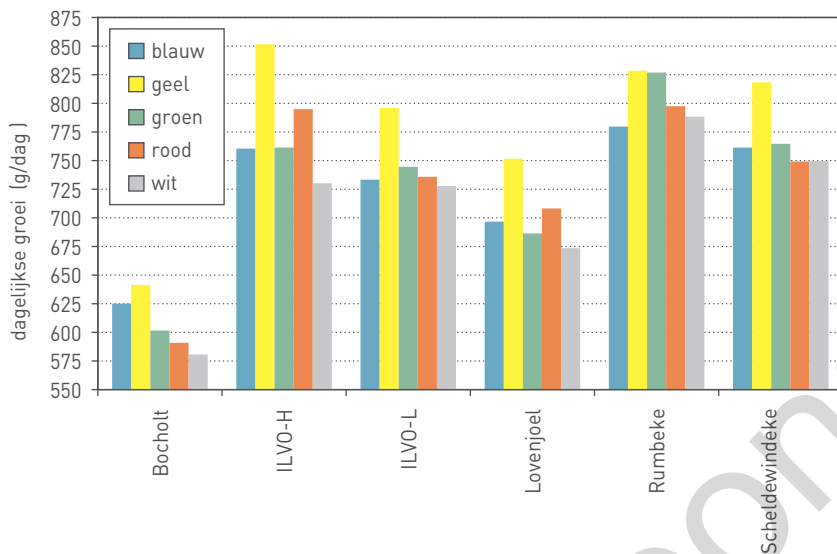
Uit figuur 1 blijkt dat er grote variaties zijn in dagelijkse groei tussen de bedrijven. In Bocholt is de dagelijkse groei beduidend lager dan op de andere locaties. Tussen de beren is een verschil in groei waar te nemen, maar dat is vooral het gevolg van de prestaties van de gele beer. De gele

.....
De keuze voor beren met een goede fokwaardeschatting zorgt algemeen voor betere resultaten.
.....

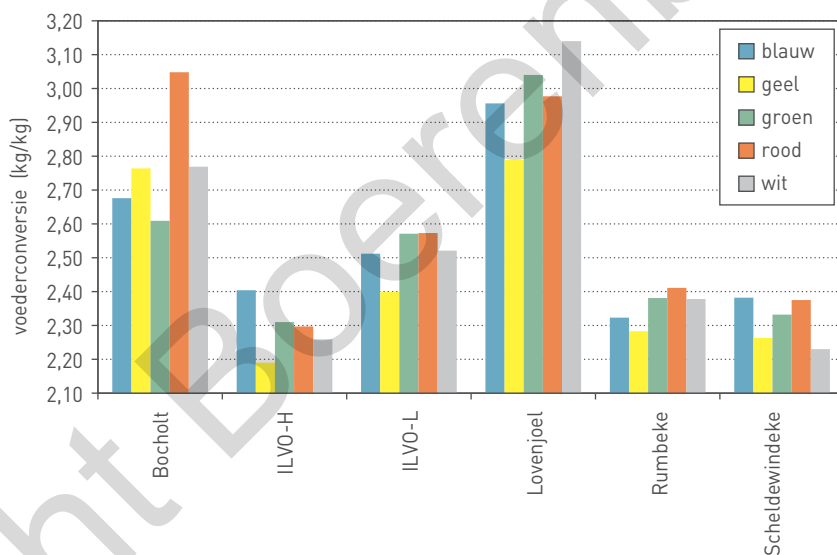
beer toont ook op de proefbedrijven zijn goede fokwaarde voor dagelijkse groei (+57 g/dag). Tussen de andere beren bleek geen statistisch betekenisvol verschil. Dat betekent dat het verschil in aftestresultaten tussen de blauwe beer (fokwaarde voor dagelijkse groei van +35) en de groene beer (fokwaarde voor dagelijkse groei van -47) niet tot uiting kwam op de praktijkbedrijven. De witte beer vertoonde wel, in overeenstemming met de fokwaardeschatting, onder alle omstandigheden een trage groei. Ook de rangschikking van de beren voor dagelijkse groei veranderde niet onder verschillende omstandigheden.

Voederconversie

Op figuur 2 is de voederconversie weer gegeven. Ook hier blijkt de locatie een rol te spelen. Er is immers een verschil in voederconversie tussen Bocholt en

Figuur 1 Dagelijkse groei van vleesvarkens afkomstig van verschillende beren op alle locaties

Figuur 2 Voederconversie van vleesvarkens afkomstig van verschillende beren op alle locaties

HET BELANG VAN VOEDERCONVERSIE

Met de hoge voederprijzen in het achterhoofd zien we grote economische gevolgen van deze voederconversie. Een verschil in voederconversie van 0,1 komt overeen met 9 kg voeder per vleesvarken. In Lovenjoel zou dat zorgen voor een verschil van meer dan 27 kg voeder per vleesvar-

ken tussen de gele en de witte beer. Over alle locaties heen zien we het grootste verschil tussen de gele beer in ILVO-H en de witte beer in Lovenjoel. Het verschil in voederconversie tussen beide is gelijk aan 0,95. Dat betekent 85 kg voeder per vleesvar-

ken. Lovenjoel enerzijds en ILVO, Scheldewindeke en Rumbeke anderzijds. Wat de beren betreft, steekt de gele beer er opnieuw bovenuit. Hij bevestigt daarmee zijn goede fokwaardeschatting voor voederconversie (-232 g/kg).

Bij de andere beren valt vooral op dat de groene beer beter scoort dan zijn testresultaten doen uitschijnen. Hoewel hij een fokwaarde voor voederconversie heeft die ruim slechter is dan die van de andere beren (+281 g/kg) blijkt hij op geen enkele

plaats de slechtste resultaten neer te zetten. Statistisch gezien blijkt de rangschikking van de beren ook voor voederconversie redelijk stabiel te zijn.

Slachtkwaliteit

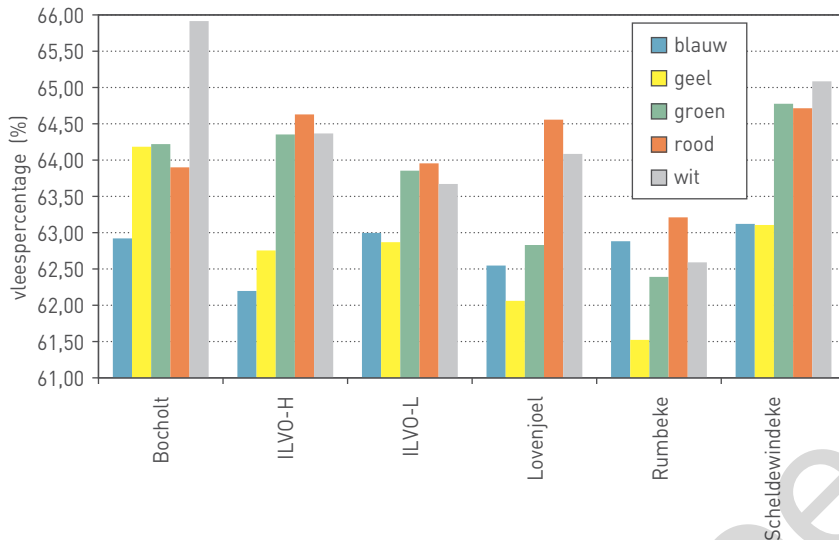
De karkaseigenschappen leveren een opvallende vaststelling op (figuur 3). Opnieuw blijken invloeden van de locatie.

overeenstemming met hun fokwaardeschatting voor karkaskwaliteit (respectievelijk -23,1 en -7). Tussen de andere 3 beren blijken de verschillen relatief klein. Dat betekent wel dat de groene beer beter presteert dan uit zijn fokwaardeschatting blijkt.

Een opvallende vaststelling is dat de rangschikking van de beren hier wel statistisch verandert tussen de locaties.

blijven. Ook de rangorde van de witte, rode en groene beer varieert op elke locatie.

Deze rangordeverschuivingen komen eveneens terug bij de vleesdikte, het slachttrendement, de MBI en de MBIC. Bij het typegetal waren de rangordeverschuivingen nog het meest uitgesproken. Dit betekent dat de verschillen tussen beren vooral het gevolg zijn van veranderingen in conformatie.

Figuur 3 Vleespercentage van vleesvarkens afkomstig van verschillende beren op alle locaties

Algemeen kan gesteld worden dat de fokwaardeschatting een goede indicatie is voor de prestaties van een beer op een bedrijf.

Zo is de slachtkwaliteit van de vleesvarkens in Bocholt beter dan op de andere plaatsen. Ook tussen de beren onderling blijken er verschillen tot uiting te komen. De blauwe en gele beer scoren minder goed dan de andere beren. Dat is in

Zo steken de nakomelingen van de witte beer in Bocholt ver boven de andere uit terwijl diezelfde beer in Rumbeke pas op de derde plaats komt. Een vergelijkbare daling zien we bij de gele beer, terwijl de andere beren op een vergelijkbaar niveau

Huidige fokwaardeschatting is waardevol

Algemeen kan gesteld worden dat de fokwaardeschatting een goede indicatie is voor de prestaties van een beer op een bedrijf. Zeker voor voederconversie en groei blijken goede beren op alle bedrijven goed te presteren. Hoewel de rangschikking volgens de fokwaardeschatting in grote lijnen behouden blijft blijkt deze voor de karkaskwaliteit te veranderen in verschillende omstandigheden.

Dit experiment toont aan dat de huidige fokwaardeschatting zeker waardevol is. Niet elke beer zal zijn belofte waarmaken, maar de keuze voor beren met een goede fokwaardeschatting zal algemeen voor betere resultaten zorgen.

Een uitbreiding van de gegevens om de fokwaarde te schatten met gegevens uit praktijkbedrijven zal de bruikbaarheid van de fokwaardeschattingen voor praktijkbedrijven verbeteren.

Een volgende stap in het lopende project is dan ook het opstarten van een systeem om gegevens te verzamelen op praktijkbedrijven. Via deze weg kunnen de nakomelingen van een beer opgevolgd worden tot in het slachthuis. Door het opnemen van de gegevens van praktijkbedrijven in een databank moet het mogelijk zijn om de betrouwbaarheid van de fokwaardeschatting te verhogen.

Voor meer informatie kan je terecht bij Sander Palmans, tel. 016 37 92 44 of sander.palmans@biw.kuleuven.be. ■

Aan dit artikel werkten mee: Sander Palmans, Steven Janssens & Wouter Merckx, KU Leuven; Sam Millet, ILVO-Dier; Jef Van Meensel, ILVO-Landbouw en Maatschappij; Luc Martens, PVL & Jürgen Depuydt, Vlaams Varkensstamboek (VWS).